

PM 2014:76 RII (Dnr 001-282/2014)

Förslag till ändring i trafikförordningen (1998:1276) och vissa andra frågor rörande parkeringstillstånd för personer med funktionshinder

Remiss från Näringsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen ”Förslag till ändring i trafikförordningen (1998:1276) och vissa andra frågor rörande parkeringstillstånd för personer med funktionshinder” anses besvarad med vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Transportstyrelsen har av regeringen den 9 juni 2011 fått i uppdrag att se över bestämmelserna om särskilda undantag för rörelsehindrade i 13 kap 8§ trafikförordningen.

Förslaget innebär att 13 kap 8§ fjärde stycket trafikförordningen (1998:1276) föreslås ändras så att ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade kan gälla för en längsta tid om fem år istället för, som nu, tre år.

Utredningen har även utrett och omfattat innebörden av:

- Förflyttningsförmågan
- Förslag om att en gemensam blankett och mall för ansökan om parkeringstillstånd ska införas
- Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) handbok Parkeringstillstånd för rörelsehindrade: handbok för alla berörda bör uppdateras

Remissen finns att läsa i sin helhet på [Sveriges kommuner och landstings hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor. Trafik- och renhållningsnämnden har inkommit med ett kontorsyttrande. Stockholms stadshus AB har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret konstaterar att individperspektivet är av stor betydelse, vilket motiverar en förlängning av parkeringstillståndets giltighetstid till fem år.

Trafikkontoret anser överlag att förslagen är positiva och tillstyrker sammantaget förlängning av giltighetstiden på parkeringstillstånd till fem år.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor ställer sig övervägande positiv till förslagen, bland annat till höjningen av giltighetstiden för tillståndet.

Mina synpunkter

Stockholm ska vara en attraktiv och välkomnande stad, där det ska vara lätt för människor att kunna transportera sig på bästa möjliga sätt. Särskilt viktigt är det att säkerställa att personer som behöver stöd och hjälp i sin vardag ska ha möjlighet till det.

Överlag ställer vi oss positiva till Transportstyrelsens förslag, bland annat ifråga om en förlängning av giltighetstiden för parkeringstillstånd. Det innebär fördelar för personer med bestående funktionshinder som endast behöver styrka sitt funktionshinder var femte år istället för var tredje.

Den tekniska utvecklingen har underlättat för många funktionsnedsatta, därför instämmer jag i trafikkontorets önskemål om en digital ansökningsblankett.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets och trafikkontorets tjänsteutlåtanden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen ”Förslag till ändring i trafikförordningen (1998:1276) och vissa andra frågor rörande parkeringstillstånd för personer med funktionshinder” anses besvarad med vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 24 april 2014

ULLA HAMILTON

Bilaga

Förslag till ändring i trafikförordningen (1998:1276) och vissa andra frågor rörande parkeringstillstånd för personer med funktionshinder, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Tillstyrka föredragande borgarrådets förslag till beslut
2. Dessutom framföra följande

Det behövs en större helhetssyn på frågan om tillgängliga transportmöjligheter för personer med funktionsnedsättningar, både när det gäller hjälpmedel och tillståndsberättigade. Vi vill betona vikten av flexibilitet när det gäller kretsen av tillståndsberättigade, vilket framhålls

både av trafikkontoret och av kommunstyrelsens funktionshindersråd. Exempelvis gäller det armskadade och personer som har svårt att förflytta sig i vissa situationer och miljöer.

Dessutom vill vi uppmärksamma en fråga som inte berörs i remissen men som också handlar om möjlighet att transportera sig på ett tillgängligt sätt. Det gäller parkering av förskrivna permobiler och elrullstolar på gatu- och tomtmark, vilket enligt uppgift från Handisam verkar likställas med parkering av cyklar och mopeder. Att förskrivna förflyttningshjälpmedel jämföras med fordon för personer i allmänhet medför en rättslöshet när personer med funktionshinder behöver ställa ifrån sig hjälpmedel på offentlig mark.

Förskrivna permobiler och elrullstolar liksom elopeder bör få ställas överallt, ute som inne, om de inte är i vägen eller kan medföra fara. Men idag är en rörelsehindrad person beroende av markägarens välvilja när det gäller att ställa ifrån sig permobil, elrullstol eller eloped utanför porten till en offentlig lokal, butik eller liknande. Många kan gå korta sträckor och därmed ta sig in i icke-tillgängliga lokaler och miljöer, förutsatt att hjälpmedlet finns i närheten.

Remissammanställning

Ärendet

En arbetsgrupp har utrett frågan och gjort en mindre översyn av reglerna om parkeringstillstånd med fokus på den praktiska tillämpningen vid utfärdandet av tillstånd. Arbetsgruppen konstaterade att det finns gränsdragningsproblem vid överväganden beträffande kretsen av tillståndsberättigande. Under arbetets gång har gruppen diskuterat hur själva ansökan om parkeringstillstånd skulle kunna underlättas för den sökande, vilket avspeglas i det lagda förslaget. Även kontrollsystemet för parkeringstillstånden har behandlats. Arbetsgruppen har varit enad om att en översyn av kontrollsystemet behöver utföras för att bland annat motverka eventuellt missbruk av tillstånden.

Förslaget innebär att 13 kap 8§ fjärde stycket trafikförordningen (1998:1276) föreslås ändras så att ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade kan gälla för en längsta tid om fem år istället för, som nu, tre år.

Utredningen har även utrett och omfattat innebörden av:

- Förflyttningsförmågan
- Förslag om att en gemensam blankett och mall för ansökan om parkeringstillstånd ska införas
- Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) handbok Parkeringstillstånd för rörelsehindrade: handbok för alla berörda bör uppdateras

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor. Trafik- och renhållningsnämnden har inkommit med ett kontorsyttrande. Stockholms stadshus AB har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2014 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget 2014 framgår att tillgänglighet ska ses ur ett brett perspektiv. Alla stadens nämnder och bolag ska ta ansvar för att se tillgänglighetsfrågorna som en naturlig del av den dagliga verksamheten. Valfrihet och systematisk kvalitetsutveckling ska säkerställa stöd och hjälp till de personer som behöver detta.

Stadsledningskontoret konstaterar att individperspektivet är av stor betydelse vilket motiverar en förlängning av parkeringstillståndets giltighetstid till fem år. Stadsledningskontoret anser, att en längre giltighetstid på parkeringstillstånd skulle innebära stora fördelar för personer med funktionsnedsättning som då endast skulle behöva intyga sitt funktionshinder vart femte år istället för som idag vart tredje år.

En annan fördel för kommunerna är effektivare administration- och handläggning genom standardisering samt minskade tillverknings- och distributionskostnader av

parkeringstillstånden då ansökan inte behöver göras lika ofta.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen ”Förslag till ändring i trafikförordningen (1998:1276) och vissa andra frågor rörande parkeringstillstånd för personer med funktionshinder” anses besvarad med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 mars 2014 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret ser generellt positivt på förslagen i *Förslag till ändring i trafikförordningen (1998:1276) och vissa andra frågor rörande parkeringstillstånd för personer med funktionshinder*.

Trafikkontoret har valt att kommentera de punkter i promemorian som bör ändras eller förtydligas för att underlätta tillämpning och förståelse av gällande bestämmelser.

Giltighetstiden fem år

Trafikkontoret ser positivt på förslaget att förlänga giltighetstiden på parkeringstillstånd till fem år. Längre giltighetstid skulle innebära stora fördelar för personer med bestående funktionshinder som skulle behöva styrka sitt funktionshinder endast var femte år i stället för var tredje.

En längre giltighetstid innebär mindre arbete för kommuner. Ansökan behöver inte göras lika ofta vilket leder till färre ansökningar per år hos kommunerna. Detta kan leda till kortare väntetid på beslut samt kortare handläggningstider. Kostnader för administration och handläggning av ärendena samt tillverknings- och distributionskostnad av parkeringstillstånden skulle minskas.

Trafikkontoret ser även risker med en längre giltighetstid. Risk med en längre giltighetstid är att förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Exempelvis kan sjukdomsbilden förändras så att rörelsehindret inte längre är av samma omfattning som vid ansökan. Detta kan innebära att kommunerna måste utarbeta nya rutiner för hur de ska hantera ändrande förutsättningar.

Sammantaget anser dock trafikkontoret att fördelarna ur ett individperspektiv väger tyngre och också motiverar en förlängning av giltighetstiden till fem år.

Att förflytta sig på egen hand

Om kretsen av tillståndsberättigande ska utökas efterfrågas tydliga och klara kriterier om vad som anses med ”att förflytta sig på egen hand”.

I dagsläget är det förflyttningsförmågan till fots som är av betydelse. Dagens praxis utgår från sökandens förmåga att förflytta sig från fordonet till sin målpunkt. Enligt gällande praxis anses den som inte klarar att gå 100 meter på egen hand, med eventuella hjälpmedel, ha väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand, och är därmed berättigad till tillstånd. Problemet är att läkare har svårt att bedöma patientens gångförmåga och uppger i läkarintyg endast den uppgift som den sökanden har uppgivit.

Tolkningen av begreppet ”att förflytta sig på egen hand” bör inte heller grundas endast på ett konkret mått eller konkret antal meter. Det bör även finnas tydliga och klara kriterier som ska beaktas vid tolkningen av begreppet. Begreppet ”att förflytta sig på egen hand” bör inte endast hänföras enbart till flyttningsförmågan till fots med eventuella hjälpmedel. Det avgörande bör vara hur ansträngande och besvärande det är för sökanden att ta sig från fordonet till målpunkten, oberoende av hur och med vilka hjälpmedel den sökanden tar sig fram.

Trafikkontoret instämmer i att det kan finnas behov att utöka kretsen av tillståndsberättigade till vissa personer med nedsatt armfunktion. Trafikkontoret efterfrågar dock tydliga kriterier för hur bedömningar av det ska göras ska göras.

Trafikkontoret önskar även att Transportstyrelsen se över praxis beträffande barn som har autism, utvecklingsstörning, epilepsi, hjärnmissbildning eller liknande diagnoser. Transportstyrelsens bedömning av väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand grundas på förmågan att förflytta sig till fots med eventuella hjälpmedel. I många fall har barn med ovan nämnda sjukdomar inte rent fysiska rörelsehinder, utan svårigheter att förflytta sig i vissa situationer. Exempelvis i främmande och oförutsägbara miljöer, då de inte kan överblicka vart de ska. Det kan också handla om plötsliga humörsvägningar som kan leda till att förflyttningsförmågan begränsas eller saknas helt. Därför är det viktigt att det finns tydliga och klara kriterier för vad som ska beaktas vid tolkningen av begreppet ”att förflytta sig på egen hand med eventuella hjälpmedel”, såsom smärtan, tiden det tar att förflytta sig, behovet av pauser mm.

Ansökningsblankett

Trafikkontoret ser positivt på en gemensam ansökningsblankett i syftet att uppnå en enhetligare tillämpning av reglerna för såväl sökande som berörd kommun. Trafikkontoret önskar dock att ansökningsblanketten ska anpassas digitalt så att det går att underteckna den med en digital signatur, exempelvis e-legitimation.

I vissa ansökningsblanketter kan sökanden uppmanas att kryssa för ”nytt tillstånd” eller ”förnyelse av tidigare”. Det kan vara missvisande för sökanden när denne tror att han/hon söker om förnyelse av sitt tillstånd. Det är viktigt att förtydliga i ansökningsblanketten att det faktum att man tidigare har beviljats särskilt parkeringstillstånd inte innebär att sökanden automatiskt beviljas ett nytt tillstånd. Det ska tydligt framgå att en enskild bedömning görs vid varje ansökan.

Gemensam mall för läkarintyg

Trafikkontoret ser positivt på förslaget. Trafikkontoret önskar att även den ska anpassas för digital hantering.

Parkeringstillstånd för rörelsehindrade: handbok för alla berörda

Trafikkontoret ser positivt på förslaget att SKL uppdaterar hand-bokens innehåll.

Kopplingen bilstöd- parkeringstillstånd

Trafikkontoret har inga särskilda synpunkter gällande frågan.

Central tillståndsmyndighet

Det kan finnas fördelar med central tillståndsmyndighet då handläggningen i kommunerna har en stor spridning i fråga om kunskap och den tid man kan avsätta för handläggningen.

Kontrollsystemet och missbruket av tillståndet

Trafikkontoret väljer att inte lämna några synpunkter gällande kontrollsystemet och missbruket av tillståndet då arbetsgruppen inte har behandlat frågan i sin helhet. Enligt arbetsgruppen skulle frågan behandlas i senare skede. Trafikkontoret ser positivt på att en fullständig utredning gällande kontrollsystemet och missbruket görs snarast då det är ett återkommande problem i storstäderna.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågors yttrande daterat den 17 mars 2014 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av förslaget till ändringar rörande p-tillstånd för funktionshindrade. Rådet ställer sig övervägande positiv till förslagen och vill särskilt betona sin positiva inställning till följande frågor:

- Att utredningen lyfter fram personer med psykiska funktionshinder. Detta är en grupp som idag beviljas handikapptillstånd i förhållandevis låg utsträckning, satt i relation till gruppens omfattning och behov.
- Att den maximala tiden för tillståndets giltighet föreslås höjas från tre till fem år.
- Att ansökningsförfarandet bör göras enklare och informationen tydligare. Idag är

det sannolikt ett betydande antal personer som skulle behöva och har rätt till särskilt parkeringstillstånd, men som inte ansöker med anledning av att förfarandet är krångligt och/eller informationen svårtillgänglig.

Samtidigt vill rådet fästa utredarens uppmärksamhet på frågan om fasta avståndsgränser för den funktionshindrades möjlighet att röra sig från fordonet. Större flexibilitet krävs i detta avseende. Dels finns det många funktionshinder som varierar från tid till annan (skov eller ”dagsform”). Dels är individens rörelse-frihet beroende av yttre faktorer, såsom terrängens beskaffenhet (plan mark eller kuperad) liksom till väderleksförhållanden och motsvarande. Det kan därför få oacceptabla konsekvenser att kräva ett visst meterintervall som inte får överskridas.